

UWV

Kennisverslag

2016-8

Marcel Spijkerman

DE DALENDE ARBEIDSPARTICIPATIE VAN WGA'ERS VERKLAARD

Over de invloed van vergrijzing en uitkeringsduur

Kenniscentrum UWV

September 2016

Het UWV Kennisverslag is te vinden op

<http://www.uwv.nl/kennis>

Voor vragen over de publicatie:

telefoon (020) 687 51 88 of (020) 687 54 89

De dalende arbeidsparticipatie van WGA'ers verklaard

Marcel Spijkerman

De toename van het aantal ouderen en langdurig zieken met een WGA-uitkering heeft een negatieve invloed op de arbeidsparticipatie van deze groep.

Samenvatting

De arbeidsparticipatie van mensen met een WGA-uitkering daalt de laatste jaren. Het beeld verschilt echter per subgroep. Vooral het aandeel voormalig werknemers dat werkt is sterk gedaald, terwijl voor vangnetters de daling beperkt is.

De WGA is onderdeel van de WIA. Deze wet is ingevoerd in 2005, waardoor nog steeds sprake is van ingroeieffecten (zie box 1 voor een toelichting op de WIA en het onderscheid tussen voormalig werknemers en vangnetters). Doordat de instroom in de WGA veel groter is dan de uitstroom uit de WGA groeit het WGA-bestand en verandert de samenstelling. Zo vergrijsst het bestand en neemt de gemiddelde uitkeringsduur toe. Veranderingen in de samenstelling kunnen van invloed zijn op de arbeidsparticipatie. Het doel van dit artikel is om te bepalen welk deel van de verandering in arbeidsparticipatie kan worden toegeschreven aan veranderingen van de samenstelling en welk deel aan andere factoren (waaronder de conjunctuur). De analyses in dit artikel laten zien dat de veranderde samenstelling van invloed is op de arbeidsparticipatie van WGA'ers, maar dat de omvang en richting van het effect verschilt per subgroep.

- De invloed van de veranderde samenstelling van de WGA-populatie op de arbeidsparticipatie is per saldo gering. Vangnetters met een gedeeltelijke WGA-uitkering vormen een uitzondering. Voor deze groep is het negatieve effect van de kans op werk (de conjunctuur) in omvang nagenoeg gelijk aan de positieve invloed van veranderingen in de samenstelling.
- De invloed van vergrijzing is bij alle groepen zichtbaar. Bij elke groep is het aandeel ouderen toegenomen en doordat oudere WGA'ers minder vaak werk hebben, neemt de participatie af.
- Doordat het WIA-bestand nog in opbouw is, neemt het aandeel van mensen met een langere uitkeringsduur toe. Voor voormalig werknemers heeft dit een negatief effect op de arbeidsparticipatie, terwijl het voor vangnetters juist een positief effect heeft. De verklaring voor dit tegengestelde effect is dat vangnetters veel minder vaak dan voormalig werknemers werken bij aanvang van de uitkering.
- De invloed van de veranderde samenstelling van de populatie op de kans om een baan te vinden is relatief klein voor voormalig werknemers en groot voor vangnetters. Voor elk van de groepen is het aandeel ouderen in de instroom (zonder baan bij aanvang) toegenomen. Dit heeft met name voor mensen met een gedeeltelijke WGA-uitkering grote invloed op de kans om werk te vinden.

1

UWV (2016). *UWV Monitor Arbeidsparticipatie 2015*. Amsterdam.

2

Het onderscheid tussen voormalig werknemers en vangnetters wijst overigens al op een belangrijk effect van de veranderde samenstelling. Het aandeel vangnetters dat werkt is veel lager dan het aandeel voormalig werknemers. Doordat het aandeel vangnetters in het bestand sterk is toegenomen, daalt de arbeidsparticipatie voor de groep als geheel. Als we de uitsplitsing uitvoeren op het totaal van voormalig werknemers en vangnetters samen, dan wordt circa 35% van de verandering in arbeidsparticipatie verklaard door de veranderde samenstelling van het bestand.

Arbeidsparticipatie van WGA'ers sterk gedaald

In opdracht van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid maakt UWV jaarlijks de UWV Monitor Arbeidsparticipatie¹. De monitor beschrijft ontwikkelingen in de arbeidsparticipatie van Wajongers en WGA'ers. Het aandeel WGA'ers dat werkt is sinds 2008 afgenomen. Het is aannemelijk dat de economische crisis grote invloed heeft gehad, maar mogelijk zijn ook veranderingen in de samenstelling van het bestand van invloed op de arbeidsparticipatie van WGA'ers. Hoe en in welke mate veranderingen in de samenstelling van invloed zijn op het aandeel werkende WGA'ers is niet bekend. In dit artikel geven we hierin inzicht. We hanteren daarbij dezelfde indeling als in de UWV Monitor Arbeidsparticipatie en maken onderscheid tussen voormalig werknemers en vangnetters, en gedeeltelijk en volledig WGA'ers².

De netto-arbeidsparticipatie van de beroepsbevolking is gedaald van 67,9% in 2008 naar 65,4% in 2015, een afname van 2,5 procentpunt. Voor laagopgeleiden is de daling groter: van 51,1% in 2008 naar 46,5% in 2015, een daling van 4,6 procentpunt. De arbeidsparticipatie van

Box 1

Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA)

De Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA) bestaat uit 2 regelingen: de Inkomensvoorziening volledig en duurzaam arbeidsongeschikten (IVA) en de Regeling werkhervatting gedeeltelijk arbeidsongeschikten (WGA).

De IVA is een WIA-regeling voor mensen die arbeidsongeschikt zijn bevonden en bij wie het loonverlies 80% of meer is. Bij deze groep is er geen zicht op herstel of is de kans op herstel gering. Mensen in de IVA zijn dus volledig én duurzaam arbeidsongeschikt. De WGA is een WIA-regeling voor mensen die gedeeltelijk arbeidsongeschikt zijn of mensen die volledig arbeidsongeschikt zijn, maar bij wie er nog een kans op herstel is. Binnen de WGA wordt onderscheid gemaakt tussen mensen die:

- volledig arbeidsongeschikt zijn bevonden (met 80-100% loonverlies) en die een WIA-uitkering ontvangen, maar bij wie nog een kans op herstel aanwezig is. Zij zijn volledig, maar niet duurzaam arbeidsongeschikt. Deze groep duiden we aan met: WGA volledig.
- gedeeltelijk arbeidsongeschikt zijn

bevonden (met 35-80% loonverlies).

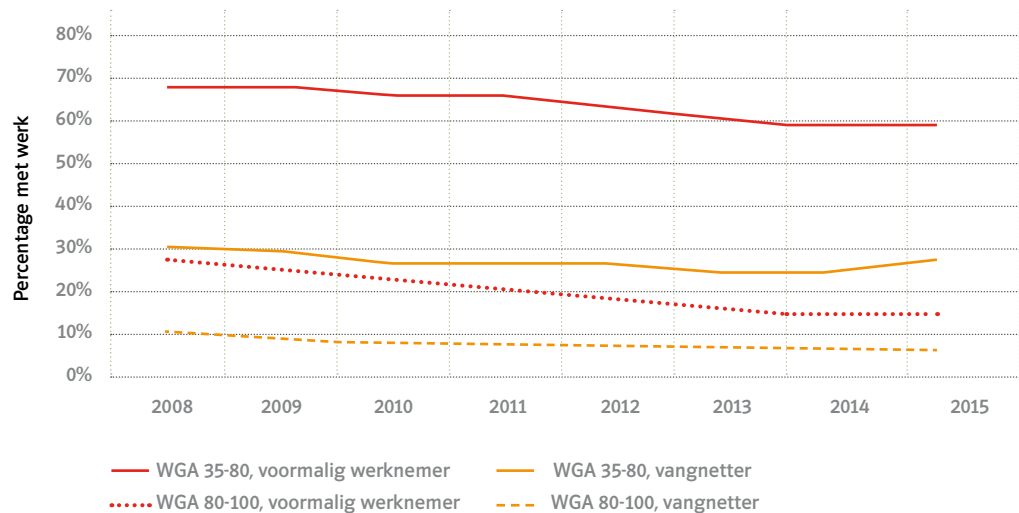
Zij ontvangen een WIA-uitkering, maar worden in staat geacht deze te kunnen aanvullen met inkomen uit betaald werk. Zij zouden nog 21-65% van hun oude salaris kunnen verdienen en zijn daarom gedeeltelijk arbeidsongeschikt. Deze groep duiden we aan met: WGA gedeeltelijk.

In het artikel wordt onderscheid gemaakt tussen voormalig werknemers en vangnetters. Voormalig werknemers hebben tijdens de eerste 2 ziektejaren en/of op het moment van de WIA-claimbeoordeling een werkgever die verantwoordelijk is voor loondoorbetaling en voor de re-integratie. Voor vangnetters is dit niet het geval en daarom komen zij in het 'vangnet' van de Ziektewet terecht. UWV is daarmee verantwoordelijk voor begeleiding en re-integratie, zowel voor als na de WIA-claimbeoordeling. Dit geldt echter niet voor zogenaamde eigenrisicodragers. Voor deze groep is de werkgever verantwoordelijk voor begeleiding en re-integratie.

WGA'ers is sterker afgenomen. Figuur 1 toont de ontwikkeling van de arbeidsparticipatie van WGA'ers, opgesplitst in 4 subgroepen. Van alle subgroepen is het aandeel dat werkt sinds 2008 afgenomen. Zo is de arbeidsparticipatie van voormalig werknemers met een gedeeltelijke WGA-uitkering afgenomen van 67,3% in 2008 tot 57,5% in 2015. Onder voormalig werknemers met een volledige WGA-uitkering is de arbeidsparticipatie nog sterker afgenomen, van 26,2% in 2008 tot 12,2% in 2015. Opvallend is dat het aandeel werkenden onder vangnetters met een gedeeltelijke WGA-uitkering nauwelijks is veranderd en sinds 2014 weer toeneemt. Er zijn maar weinig vangnetters met een volledige WGA-uitkering die werken, maar ook voor deze groep is het aandeel dat werkt sinds 2008 gedaald.

Figuur 1

ARBEIDSPARTICIPATIE VAN WGA'ERS

Samenstelling van de WGA-populatie verandert

De Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA) is eind 2005 ingevoerd. Doordat de uitstroom uit de WIA relatief gering is, is sprake van cumulatie: elk jaar stromen veel meer mensen in in de WIA dan er uitstromen. Hierdoor, en door de samenstelling van de instroom, verandert ook de samenstelling van de WIA-populatie. Zo nemen bijvoorbeeld de gemiddelde leeftijd en de gemiddelde uitkeringsduur toe. Veranderingen in de samenstelling kunnen van invloed zijn op de arbeidsparticipatie. Zo is de arbeidsparticipatie van 50-plussers lager dan die van 50-minners. Als het aandeel 50-plussers groter wordt, heeft dit dus een negatieve invloed op de gemiddelde arbeidsparticipatie. We onderscheiden bij de samenstelling ook andere kenmerken (zie tabel 1) die van invloed kunnen zijn op de arbeidsparticipatie, onafhankelijk van de effecten van de economische crisis.

Om zicht te krijgen op de oorzaken van de sterke daling van de arbeidsparticipatie van WGA'ers maken we een uitsplitsing van de ontwikkeling van de arbeidsparticipatie over de tijd: in een deel dat samenhangt met de veranderde samenstelling van de WGA-populatie en een deel dat samenhangt met overige factoren (zie box 2 voor een uitleg van de gebruikte methode om deze uitsplitsing te maken). Deze overige factoren geven veranderingen weer in de kans op arbeidsparticipatie, gegeven de samenstelling van het bestand. Hoewel andere factoren ook een rol kunnen spelen, zal een groot deel van de invloed van deze overige factoren bestaan uit het effect van de conjunctuur.

Tabel 1

UITSPLITSING VAN DE ONTWIKKELING ARBEIDSPARTICIPATIE 2010-2015

	WGA 35-80		WGA 80-100	
	Voormalig werknemer	Vangnetter	Voormalig werknemer	Vangnetter
Totaal verschil in arbeidsparticipatie (1+2)	-8,11%	0,02%	-9,02%	-2,55%
Invloed samenstelling WGA-populatie (1)	-0,28%	3,75%	-1,94%	0,54%
Arbeidsongeschiktheidspercentage	-0,10%	-0,02%	n.v.t.	n.v.t.
Leeftijd	-0,74%	-0,75%	-0,59%	-0,46%
Diagnose	-0,80%	-0,12%	-0,39%	-0,02%
Loongerelateerde uitkering	0,24%	1,82%	-0,59%	0,01%
Ex-werknemer van eigenrisicodragers	0,45%	n.v.t.	0,25%	n.v.t.
Geslacht	0,01%	0,01%	-0,01%	-0,02%
Duur uitkering	-0,21%	2,60%	-1,14%	0,94%
Loon	0,01%	0,16%	0,27%	0,01%
Gehuwd	-0,04%	-0,11%	0,00%	0,01%
Bedrijfstak	0,89%	0,16%	0,28%	0,06%
Invloed kans op arbeidsparticipatie (2)	-7,83%	-3,73%	-7,08%	-3,09%

Gevolgen van een veranderde samenstelling

Tabel 1 laat zien welke invloed veranderingen in de samenstelling van de populatie hebben op de arbeidsparticipatie van WGA'ers, en welke invloed factoren die de kans op arbeidsparticipatie kunnen beïnvloeden³ hebben (in procentpunten).

3

Vangnetters hebben bij toekenning van de uitkering geen werkgever die verantwoordelijk is voor de re-integratie. Het kenmerk ex-werknemer van eigenrisicodragers kan in de analyses voor vangnetters dan ook niet worden meegenomen. Het arbeidsongeschiktheidspercentage van mensen met een volledige WGA-uitkering varieert nauwelijks en dit kenmerk kan daarom niet worden meegenomen in de analyses voor deze groep.

Werknemers met een gedeeltelijke WGA-uitkering

Voor voormalig werknemers met een gedeeltelijke WGA-uitkering hebben veranderingen in de samenstelling per saldo weinig invloed op de daling van hun arbeidsparticipatie. De arbeidsparticipatie van deze groep is in de periode 2010-2015 met 8,11% gedaald en hiervan is slechts 0,28% het gevolg van de veranderde samenstelling. Zoomen we in op de afzonderlijke kenmerken, dan zien we dat veranderingen in de samenstelling voor sommige kenmerken een positieve en voor andere kenmerken een negatieve invloed hebben op de participatie. Zo is het effect van veranderingen in de leeftijdsopbouw -0,74%. Dit is het gevolg van vergrijzing van het bestand. Als de samenstelling naar leeftijd in 2015 gelijk zou zijn aan die van 2010, dan zou de arbeidsparticipatie 0,74% hoger zijn geweest. Ook de veranderde samenstelling van diagnoses heeft een relatief grote invloed op de participatie (-0,80%). Dit is het gevolg van de toename van het aandeel WGA'ers met een psychische aandoening. WGA'ers met een psychische aandoening werken minder vaak dan WGA'ers met andere ziektebeelden.

Voor andere kenmerken hebben veranderingen in de samenstelling juist een positieve invloed op de participatie. Zo is het aandeel ex-werknemers van eigenrisicodragers toegenomen en dit heeft een positieve invloed op het aandeel WGA'ers dat werkt. Dit wil overigens niet zeggen dat eigenrisicodragerschap arbeidsparticipatie van WGA'ers bevordert. Het zijn vaak grotere bedrijven die kiezen voor eigenrisicodragerschap en die hebben wellicht betere mogelijkheden om zieke werknemers aan het werk te houden.

Het overgrote deel (7,83%) van de daling van de arbeidsparticipatie van voormalig werknemers met een gedeeltelijke WGA-uitkering is het gevolg van afgenomen kansen om te participeren. We hebben niet onderzocht wat de achtergrond hiervan is, we mogen aannemen dat de conjunctuur hierin een belangrijk aandeel heeft.

Vangnetters met een gedeeltelijke WGA-uitkering

De arbeidsparticipatie van vangnetters met een gedeeltelijke WGA-uitkering is in 2015 nagenoeg gelijk aan die in 2010. De uitsplitsing laat zien dat de positieve invloed (3,75%) van de veranderde samenstelling van deze groep de negatieve invloed (-3,73%) van de veranderingen in de kans om te participeren opheft. De tabel laat zien dat 2 factoren grote invloed hebben gehad op de participatie van vangnetters met een gedeeltelijke WGA-uitkering: de loongerelateerde uitkering en de uitkeringsduur. Gedurende een vervolguitkering (de lagere uitkering die volgt na het aflopen van de loongerelateerde uitkering) hebben WGA'ers een financiële prikkel om te werken. Het aandeel van mensen met een vervolguitkering is in 2015 veel hoger dan in 2010. Dit komt tot uitdrukking in een relatief grote invloed van het kenmerk loongerelateerde uitkering (1,82%).

Gedurende de periode 2010-2015 is de gemiddelde uitkeringsduur toegenomen. Voor vangnetters heeft dit een positief effect op de participatie. Vangnetters werken, in tegenstelling tot voormalig werknemers, bij aanvang van de uitkering meestal niet. Een deel gaat later alsnog aan het werk; dit verklaart het positieve effect van de toegenomen uitkeringsduur op de participatie. Voor voormalig werknemers is de situatie juist omgekeerd: een groot deel werkt bij aanvang van de uitkering, maar verliest het werk na verloop van tijd.

Gevolgen bij volledige WGA-uitkering

De veranderde samenstelling van het bestand heeft zowel voor voormalig werknemers als voor vangnetters met een volledige WGA-uitkering relatief beperkte invloed op de daling van de arbeidsparticipatie. Net als bij mensen met een gedeeltelijke WGA-uitkering heeft de veranderde samenstelling voor voormalig werknemers een negatieve (-1,94%) en voor vangnetters een positieve (0,54%) invloed op de arbeidsparticipatie. Ook veranderingen in de samenstelling naar uitkeringsduur hebben eenzelfde effect als bij mensen met een gedeeltelijke WGA-uitkering. Voor voormalig werknemers hebben veranderingen in de duur een negatieve invloed op de participatie. Voor vangnetters heeft dit een positieve invloed.

Sinds 2008 vinden WGA'ers minder snel werk

We hebben gezien dat het effect van de duur van de uitkering tegengesteld is bij voormalig werknemers en vangnetters. Dit is een logische bevinding als we bedenken dat voormalig werknemers bij aanvang van de uitkering veel vaker dan vangnetters een baan hebben. Zo had in 2008 70% van de voormalig werknemers met een gedeeltelijke WGA-uitkering en 29% van de voormalig werknemers met een volledige WGA-uitkering werk bij aanvang van de uitkering. Voor vangnetters was dat percentage respectievelijk 18% en 6%. Dus waar voormalig werknemers naarmate de tijd verstrijkt eigenlijk alleen maar kans hebben hun baan te verliezen, hebben vangnetters kans om een baan te vinden. Omdat de uitgangsposities van beide groepen zeer sterk verschillen, is het zinvol om een tweede analyse uit te voeren. Daarbij kijken we niet naar het verschil in arbeidsparticipatie tussen 2 peilmomenten maar naar de tijd die het mensen zonder werk bij de aanvang van de uitkering kost om werk te vinden.

Figuur 2

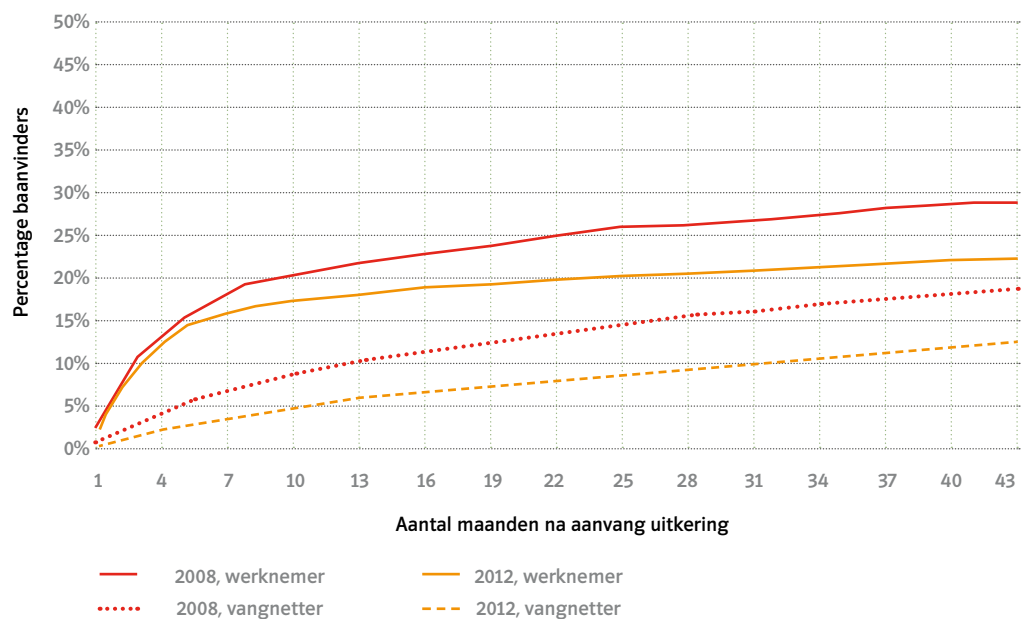
DUUR VAN HET VINDEN VAN EEN BAAN VOOR WGA 35-80 (2008-2012)

Figuur 2 toont voor mensen met een gedeeltelijke WGA-uitkering die bij aanvang van de uitkering niet werken het percentage dat na verloop van tijd werk vindt. Zo heeft bijna 40% van de voormalig werknemers die in 2008 zijn ingestroomd, na 36 maanden een baan gevonden. Voor diegenen die in 2012 zijn ingestroomd ligt dit percentage met 34% een stuk lager. Voor vangnetters is de kans om een baan te vinden flink lager. Ook bij deze groep zien we dat de kans om een baan te vinden voor instromers in 2012 een stuk lager is dan voor diegenen die in 2008 zijn ingestroomd.

Figuur 3

DUUR VAN HET VINDEN VAN EEN BAAN VOOR WGA 80-100 (2008-2012)

Figuur 3 toont het percentage baanvinders voor mensen met een volledige WGA-uitkering. Hoewel de kansen om een baan te vinden kleiner zijn dan voor mensen met een WGA 35-80-uitkering, zijn de patronen vergelijkbaar: het percentage dat na verloop van tijd een baan vindt is voor vangnetters lager dan voor voormalig werknemers en is voor diegenen die in 2012 in de WGA zijn ingestroomd substantieel lager dan voor diegenen die in 2008 zijn ingestroomd.

Kans om een baan te vinden is afgenomen

Om meer zicht te krijgen op de achtergronden van de veranderingen in de kans om een baan te vinden gedurende de periode 2008-2012 hebben we opnieuw een uitsplitsing gemaakt in een deel dat het gevolg is van de veranderde samenstelling van de instroom en een resterend deel waarvan mag worden aangenomen dat de conjunctuur er een groot aandeel in heeft. De uitsplitsing verklaart de verandering van de kans om binnen 3 jaar na instroom een baan gevonden te hebben⁴.

4

In plaats van het percentage dat binnen 3 jaar een baan vindt, is de analyse ook uitgevoerd met behulp van een duurmodel. De uitkomsten zijn vergelijkbaar maar lastiger te interpreteren.

Tabel 2

UITSPLITSING VAN DE ONTWIKKELING VAN DE KANS OP HET VINDEN VAN EEN BAAN 2008-2012

	WGA 35-80		WGA 80-100	
	Werknemer ⁵	Vangnetter	Werknemer	Vangnetter
Totaal verschil in kans op vinden van een baan (1+2)	-5,68%	-5,09%	-5,97%	-5,96%
Invloed samenstelling WGA-populatie (1)	-0,75%	-3,22%	-1,19%	-2,84%
Arbeidsongeschiktheidspercentage	-0,35%	-0,02%	n.v.t.	n.v.t.
Leeftijd	-4,00%	-4,87%	-2,69%	-2,80%
Ex-werknemer van eigenrisicodragers	-0,13%	n.v.t.	-0,36%	n.v.t.
Diagnose	2,86%	-0,27%	1,51%	-0,43%
Geslacht	-0,05%	0,04%	0,01%	0,08%
Loon	0,50%	1,28%	0,24%	0,00%
Gehuwd	0,13%	0,04%	-0,01%	0,00%
Bedrijfstak	0,29%	0,58%	0,11%	0,29%
Invloed kans op arbeidsparticipatie (2)	-4,93%	-1,87%	-4,78%	-3,12%

⁵ Het aantal waarnemingen voor deze groep is beperkt, waardoor de invloed van samenstelling en kans op het vinden van een baan niet erg nauwkeurig bepaald kunnen worden.

6

Het kenmerk loongerelateerde uitkering wordt in deze tabel niet meegenomen omdat bij aanvang van de uitkering nagenoeg iedereen een loongerelateerde uitkering heeft.

Tabel 2 laat zien welke factoren van invloed zijn op de kans om binnen 3 jaar na aanvang van de uitkering een baan te vinden⁶. Voor voormalig werknemers met een gedeeltelijke WGA-uitkering die in 2012 zijn ingestroomd en bij aanvang van de uitkering geen baan hadden, is de kans om binnen 3 jaar een baan te vinden 5,68% lager dan van diegenen die in 2008 zijn ingestroomd. De veranderde samenstelling van de instroom is van geringe invloed (-0,75%). Zoomen we in op de afzonderlijke kenmerken, dan zien we dat verandering van de samenstelling naar leeftijd een groot negatief effect heeft. Onder diegenen die bij aanvang van de uitkering geen werk hadden, is het aandeel ouderen sterk toegenomen en die hebben een geringere kans om werk te vinden. Wanneer de instroom in 2012 dezelfde leeftijdsopbouw zou hebben gehad als die in 2008, dan zou het percentage dat binnen 3 jaar een baan heeft gevonden 4,00 procentpunt hoger zijn geweest dan in werkelijkheid het geval is. De veranderde samenstelling naar diagnose heeft juist een positief effect

op de kans om een baan te vinden. Vooral het aandeel mensen met aandoeningen aan het bewegingsapparaat is toegenomen. Deze groep vindt sneller werk dan die met andere aandoeningen. Voor vangnetters met een gedeeltelijke WGA-uitkering hebben veranderingen in de samenstelling een veel grotere invloed (-3,22%) gehad op de verandering in de kans om een baan te vinden. Net als bij voormalig werknemers is het aandeel ouderen dat bij aanvang van de uitkering geen werk had gedurende de periode 2008-2012 sterk toegenomen. Dit kenmerk leeftijd heeft grote invloed op de kans om een baan te vinden (-4,87%).

Ook bij mensen met een volledige WGA-uitkering heeft de veranderde samenstelling van de instroom naar leeftijd grote invloed op de verandering van de kans om een baan te vinden. Bij voormalig werknemers wordt dit effect nog gedeeltelijk gecompenseerd door veranderingen in de samenstelling naar diagnose, waardoor het totale samenstellingseffect niet heel groot is (-1,19%). Bij vangnetters is dit niet het geval en wordt de gedaalde kans op het vinden van een baan voor bijna de helft veroorzaakt door veranderingen in de samenstelling van de instroom.

Patroon

Hoewel het effect van veranderingen in de samenstelling van de populatie per saldo niet groot is, zien we wel een patroon voor de invloed van leeftijd en voor de uitkeringsduur. Het aandeel ouderen in de WGA zal ook in de komende jaren nog verder toenemen en negatief doorwerken op de arbeidsparticipatie. Ook zal het aandeel van mensen met een langere uitkeringsduur verder toenemen. Voor voormalig werknemers heeft dit een negatieve invloed op de participatie. Voor vangnetters is het effect juist positief. Hierbij moet wel een kanttekening worden geplaatst. Bij nog langere uitkeringsduren zou het effect op participatie van vangnetters wel eens negatief kunnen worden, omdat ze het werk dat ze na aanvang van de uitkering vinden na verloop van tijd ook weer kwijt kunnen raken. De analyses in dit artikel laten zien dat de invloed van andere factoren, waaronder die van de conjunctuur, veel groter is dan die van de veranderde samenstelling. Het is dan ook te verwachten dat nu de economie weer aantrekt, ook WGA'ers hiervan profiteren.

Box 2

Methode voor uitsplitsing

Voor de uitsplitsing van de ontwikkeling van de arbeidsparticipatie hebben we gebruikgemaakt van het Oaxaca-Blindermodel. Dit model gaat uit van de volgende vergelijking:

$$P_{10} - P_{11} = \Delta P = \beta_{10}x_{10} - \beta_{11}x_{11} = (x_{10} - x_{11})\beta_{11} + (\beta_{10} - \beta_{11})x_{10}$$

Hier staat dat het waargenomen verschil in participatie (ΔP) de resultante is van verschillen in de samenstelling van de populatie ($x_{10} - x_{11}$) en verschillen in de effecten ($\beta_{10} - \beta_{11}$). Elk van deze 4 componenten kan worden berekend door voor elke periode een afzonderlijk logitmodel te schatten (dit levert β_{10} en β_{11} op) en voor elk van deze modellen de

kans op participatie te berekenen voor de samenstelling in x_{10} en x_{11} . Voor de analyses in dit artikel is gebruikgemaakt van het pakket Oaxaca, geschreven voor het statistische programma Stata⁷.

Voor de uitsplitsing vergelijken we de arbeidsparticipatie tussen 2 peilmomenten: september 2010 en september 2015. We kiezen niet voor een eerder jaar dan 2010 omdat het aantal waarnemingen dan te gering wordt (de WIA is in 2005 ingevoerd en het aantal WGA'ers is in de eerste jaren na invoering nog relatief klein). Bovendien willen we het effect van de uitkeringsduur in de analyses meenemen en dat kan niet goed als gekozen wordt voor een jaar dat te snel volgt op de invoering van de WIA.

7

Jann, B. (2008). *The Blinder-Oaxaca Decomposition for Linear Regression Models*. *Stata Journal*, 8(4), 453-479.

